

สรุปผลการวิจัย อภิปราย และขอเสนอแนะ

ในบทนี้จะกล่าวโดยสรุปเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย
สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และขอเสนอแนะตามลำดับดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาโครงสร้างการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สาย
สามัญ สังกัดกองการมัธยมศึกษาในภาคกลาง ยกเว้นกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาถึงภาระกิจ และการปฏิบัติงานในตำแหน่งวิชาการที่เป็นจริงของโรงเรียน
มัธยมศึกษา สายสามัญ สังกัดกองการมัธยมศึกษา ในภาคกลางยกเว้นกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อศึกษาปัญหาในการปฏิบัติงานตำแหน่งวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สาย
สามัญ สังกัดกองการมัธยมศึกษา ในภาคกลางยกเว้นกรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างประชากรแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มผู้บริหารงานวิชาการ ซึ่ง
ประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวดวิชา และกลุ่มผู้ปฏิบัติ
งานวิชาการ อันได้แก่ครู-อาจารย์ผู้สอนในหมวดวิชาต่าง ๆ ทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย ทั้ง
ในการเลือกจังหวัดและการเลือกโรงเรียน โดยทำการสุ่มจังหวัดเลือกการวิจัยครั้งนี้ประมาณ
ร้อยละ 30 ของจำนวนจังหวัดที่มีอยู่ในภาคกลาง ยกเว้นกรุงเทพมหานคร จำนวนโรงเรียน
ในแต่ละจังหวัดเลือกสุ่มโรงเรียนที่เปิดสอนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-5 ร้อยละ 50 และ
โรงเรียนที่เปิดสอนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 เลือกสุ่มร้อยละ 20 รวมทั้งหมด 24
โรงเรียน โดยทำการศึกษากลุ่มผู้บริหารงานวิชาการจำนวนทั้งหมด ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน

วิชาการแต่ละโรงเรียนนั้นทำการสุ่มมาศึกษาเพียงร้อยละ 50 ของครูทั้งหมด จำนวน
 ประชากรประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 24 คน ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ
 จำนวน 24 คน หัวหน้าหมวดวิชาจำนวน 130 คน ครู-อาจารย์ผู้สอนในหมวดวิชา
 ต่าง ๆ จำนวน 471 คน รวมตัวอย่างประชากรทั้งสิ้นจำนวน 649 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงาน
 วิชาการและการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สายสามัญ สังกัดกอง
 การมัธยมศึกษา ซึ่งคณะผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยอาศัยแนวการสร้างแบบสอบถามจากตำรา
 เอกสาร และวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง ฯลฯ ก่อนนำไปใช้วิจัย ได้นำไปทดลองใช้
 (Try-out) กับโรงเรียนมัธยมศึกษา สายสามัญ สังกัดกองการมัธยมศึกษา ที่
 ไม่ใช่โรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง 2 โรงเรียน เพื่อหาความเที่ยง (Reliability)
 ปรากฏว่ามีความเที่ยง 0.96

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล โดยส่งแบบ
 สอบถามไปและขอรับคืนทางไปรษณีย์ ปรากฏว่า ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์กลับคืนมา
 จำนวน 533 ฉบับ จากจำนวนที่ส่ง 649 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 82.13

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องคำนวณช่วยการหาค่าร้อยละ
 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. ผู้บริหารงานวิชาการ เป็นชายมากกว่าหญิง ส่วนใหญ่อายุระหว่าง
 31 - 40 ปี และครู-อาจารย์ผู้ปฏิบัติงานวิชาการ เป็นหญิงมากกว่าชาย ส่วนใหญ่
 อายุระหว่าง 21 - 30 ปี

2. ผู้บริหารวิชาการส่วนใหญ่มีวุฒิปริญญาตรี มีระยะเวลาปฏิบัติการสอนตั้งแต่ 6-20 ปี และครู-อาจารย์ ผู้ปฏิบัติงานวิชาการส่วนใหญ่มีวุฒิปริญญาตรี มีระยะเวลาปฏิบัติการสอนน้อยกว่า 6 ปี
3. ผู้บริหารงานวิชาการส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งทางการบริหารระหว่าง 1-5 ปี
4. โรงเรียนส่วนใหญ่มีผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน 3 ฝ่าย คือ ฝ่ายธุรการ ฝ่ายวิชาการ และฝ่ายปกครอง และเปิดสอนครบทุกสายวิชา คือ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา พลานามัย ศิลปะศึกษา และศิลปปฏิบัติ
5. การมอบหมายงานวิชาการให้ผู้อื่นปฏิบัติแทน ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่มอบหมายให้ ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการส่วนใหญ่มอบหมายให้หัวหน้าหมวดวิชา หัวหน้าหมวดวิชาส่วนใหญ่มอบหมายให้ครูที่ไว้วางใจปฏิบัติแทน
6. กรรมการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนส่วนใหญ่ประกอบด้วย ผู้ประสานงานฝ่ายวิชาการ บรรณาธิการ หัวหน้าหน่วยแนะแนวผู้ประสานงานการวัดผล และผู้ประสานงานกิจกรรมพิเศษตามลำดับ แต่บางโรงเรียนให้หัวหน้าหมวดวิชาเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และบางโรงเรียนไม่พร้อมที่จะแต่งตั้ง

ตอนที่ 2 การบริหารงานและการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียน

1. โรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคกลางยกเว้นกรุงเทพมหานคร ปฏิบัติงานวิชาการน้อยทุกด้าน งานที่มีการปฏิบัติน้อยกว่าด้านอื่น ๆ เป็นอันดับแรก ได้แก่ การวัดผล และประเมินผลการศึกษา รองลงมาได้แก่ การนิเทศการศึกษานในโรงเรียน การวางแผนปรับปรุงงานวิชาการ การใช้ทรัพยากรและแหล่งวิชาการในท้องถิ่น หลักสูตรและเอกสารกรวิชาหลักสูตร วัสดุอุปกรณ์การสอนและห้องสมุด การแนะแนว กระบวนการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน การกำหนดคิให้ครู-อาจารย์ ปฏิบัติงานวิชาการ การวางสอนและวิธีสอน กิจกรรมนักเรียน ซึ่งก็มีการปฏิบัติกัน

2. การวัดผลและประเมินผล มีสิ่งที่โรงเรียนปฏิบัติน้อยได้แก่ การประเมินผลการปฏิบัติงานด้านวิชาการในรอบปี การนำผลการสอบแต่ละวิชามาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงการสอน การใช้ผลการสอบของนักเรียนมาเป็นเกณฑ์ในการจัดกลุ่มนักเรียนและการประชุมอบรมครู เรื่องการวัดผลและการประเมินผล

3. การนิเทศการศึกษา มีสิ่งที่โรงเรียนปฏิบัติน้อย ได้แก่ การไปเยี่ยมเยียนดูการสอนของอาจารย์ในสถาบันอื่นที่มีการสอนในระดับเดียวกัน การชักชวนหรือขอร้องของโรงเรียนหรือหัวหน้าหมวดวิชาให้ครูใ้ดูงานหนังสือที่มีประโยชน์ต่อการสอน การร่วมประชุมทางวิชาการ การมีโอกาสดูหรือสอนร่วมกันของครูใหม่และครูเก่า และการอภิปรายเกี่ยวกับการสอนและการสอบ

4. การวางแผนปรับปรุงงานวิชาการ มีสิ่งที่โรงเรียนปฏิบัติน้อย ได้แก่ การติดต่อหน่วยศึกษานิเทศก์หรือผู้เชี่ยวชาญภายนอกมาแนะนำความรู้ใหม่ ๆ ทางด้านวิชาการแก่ครูในโรงเรียน การนำผลการประเมินทางวิชาการมาเสนอในที่ประชุม การร่วมประชุมวางแผนงานวิชาการก่อนเปิดภาคเรียน และการแจ้งแผนงานล่วงหน้าให้ครูได้รับทราบเกี่ยวกับการดำเนินงานต่าง ๆ ทางด้านวิชาการของโรงเรียน

5. การใช้ทรัพยากรและแหล่งวิชาการในท้องถิ่น มีสิ่งที่โรงเรียนปฏิบัติน้อย ได้แก่ ความสามารถในการผลิตวัสดุอุปกรณ์การสอนโดยวัสดุในท้องถิ่น การเชิญวิทยากรหรือผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่นมาให้ความรู้แก่นักเรียน การพานักเรียนไปศึกษาแหล่งความรู้ สถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์และทรัพยากรในท้องถิ่น การนำความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ปกครองและประชาชนทั่วไปมาเป็นแนวในการปรับปรุงการเรียนการสอน และความช่วยเหลือหรือสนับสนุนจากผู้ปกครองและ หรือ ประชาชนในท้องถิ่น

6. งานด้านหลักสูตร และเอกสารการชี้หลักสูตร มีสิ่งที่โรงเรียนปฏิบัติน้อยได้แก่ การผลิตเอกสารประกอบการชี้หลักสูตรที่เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น การอบรมหรือการแนะนำของโรงเรียนให้ครูได้เข้าใจหลักสูตรที่สอน การจัดระบบการเก็บรักษาเอกสารการชี้หลักสูตรให้มีความคล่องตัวในการขอใช้ และการจัดทำโครงการสอนและบันทึกการสอน

7. วัสดุอุปกรณ์การสอนและห้องสมุด มีสิ่งที่โรงเรียนปฏิบัติน้อยได้แก่ ความไม่เหมาะสมกับอาคารสถานที่ที่ใสสอนวิชาที่คงปฏิบัติ การขาดแคลนหนังสือ อุปกรณ์ประกอบเพื่อเพิ่มเติมความรู้ของครูและนักเรียนในห้องสมุด ตลอดจนความไม่เพียงพอ ความไม่เหมาะสม ความไม่ทันสมัยของวัสดุอุปกรณ์การสอน และความไม่เพียงพอของจำนวนห้องเรียน

8. การแนะแนว มีสิ่งที่โรงเรียนปฏิบัติน้อย ได้แก่ การจัดอบรมครูให้เข้าใจถึงการพัฒนาการของเด็ก การจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนทั่วไปยังมีน้อย ครูไม่สามารถช่วยนักเรียนในวางแผนการเรียนโดยตนเอง การจัดปฐมนิเทศน์นักเรียนหรือแนะแนวให้แก่เด็กเรียนที่เรียนจบชั้นประโยคของโรงเรียนเพื่อดำรงชีวิตในอนาคต และการแนะแนวของโรงเรียนมีผลต่อการเรียนการสอนของครูและนักเรียนน้อย

9. การบริหารงานวิชาการ มีสิ่งที่โรงเรียนปฏิบัติน้อย ได้แก่ ความคล่องตัวในการจัดห้องวิชาการให้เป็นศูนย์การปฏิบัติการด้านวิชาการ ความคล่องตัวในการประสานงานวิชาการ การรายงานความก้าวหน้าทางวิชาการให้ครูได้รับทราบ ปัญหาการขาดแคลนครู

10. การกำหนดค่าให้ครู-อาจารย์ปฏิบัติงานวิชาการ มีสิ่งที่ เป็นปัญหาสำหรับโรงเรียน คือ ครู-อาจารย์ในโรงเรียนสอนไม่ตรงตามความถนัด และการจัดให้มีการสอนซ่อม เสริมให้กับนักเรียนที่เรียนช้ำหรืออ่อน โรงเรียนยังปฏิบัติน้อย

11. การวางสอนและวิธีสอน มีสิ่งที่โรงเรียนปฏิบัติน้อย คือ การนำเอาปัญหาการเรียนการสอนมาร่วมอภิปรายหรือปรึกษาหารือกันในหมวดวิชาและอาจารย์มีส่วนร่วมในการจัดการวางสอนของโรงเรียนด้วย

12. ด้านกิจกรรมนักเรียน มีสิ่งที่โรงเรียนปฏิบัติน้อย ได้แก่ การจัดทำหนังสือ หรือจุลสารสำหรับนักเรียน และการให้โอกาสแก่นักเรียนได้ร่วมในกิจกรรมเสริมหลักสูตร

13. วิธีสอนที่ใช้กันในโรงเรียนต่าง ๆ ปรากฏว่าวิธีสอนแบบบรรยายมากที่สุด รองลงมาคือ การปฏิบัติการในห้องทดลอง การฝึกปฏิบัติ การแบ่งกลุ่มกันควา การฝึกทักษะ และการสาธิตส่วนวิธีอื่น ๆ ปรากฏว่ายังปฏิบัติกันไม่มาก

14. หองปฏิบัติการทางวิชาการของโรงเรียน พบว่าหองปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ ใ้มากที่สุด รองลงมา คือ เรือนเพาะชำ โรงฝึกงาน หองศิลปศึกษา ส่วนหองปฏิบัติการอื่น ๆ ปรากฏว่าโรงเรียนต่าง ๆ มีใ้กันน้อย

15. วิธีการวัดผลและประเมินผลในโรงเรียน ปรากฏว่าวิธีสอบข้อเขียน เป็นวิธีที่นิยมกันมากที่สุด รองลงมาคือการตรวจผลงานแล้วเก็บคะแนนไว้พิจารณา และการสอบภาคปฏิบัติ ส่วนการสังเกตและการสอบปากเปล่าเป็นวิธีที่ใ้กันอยู่ในระดับปานกลาง

16. วิธีออกข้อสอบในโรงเรียน พบว่าอาจารย์ผู้สอนเป็นผู้ออกข้อสอบเป็นส่วนใหญ่ ส่วนวิธีอื่น ๆ มีการปฏิบัติกันน้อย

17. ปัญหาสำคัญในการบริหารงาน และปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคกลางยกเว้นกรุงเทพมหานคร คือ ผู้บริหารยังใ้ความสำคัญต่องานวิชาการไม่มากเท่าที่ควร โดยเฉพาะเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลการศึกษา การนิเทศการศึกษา การใช้ทรัพยากรและแหล่งวิชาในท้องถิ่น และการวางแผนปรับปรุงงานวิชาการ นอกจากนี้ปัญหาดังกล่าวแล้ว การบริหารงานและปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคกลางยกเว้นกรุงเทพมหานคร ยังมีปัญหาเกี่ยวกับการขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ หองเรียน และบุคลากร รายใ้และสวัสดิการของครูไม่เหมาะสมกับภาวะเศรษฐกิจที่เป็นอยู่ ทำให้การปฏิบัติงานของครูขาดประสิทธิภาพไป

อภิปราย

จากผลการวิจัย ทำให้ทราบข้อเท็จจริงหลายประการ ซึ่งควรนำมาอภิปรายดังต่อไปนี้

1. ผู้บริหารส่วนใหญ่มีวุฒิปริญญาตรี มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี มีระยะเวลาในการปฏิบัติการสอนตั้งแต่ 6 - 20 ปี มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งทางการบริหารระหว่าง 1 - 5 ปี นับว่าเป็นผู้บริหารที่มีวุฒิสูงพอสมควร อยู่ในวัยที่เหมาะสมและมีประสบการณ์ในด้านการสอนและการบริหารมาไม่น้อยเกินไป ซึ่งน่าจะเป็นผู้บริหารที่

บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพพอควร สำหรับผู้บริหารที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี และมีประสบการณ์ในการบริหารไม่นานนักนั้น เป็นเพราะประชากรกลุ่มผู้บริหารงานวิชาการประกอบด้วยหัวหน้าหมวดวิชาเสียเป็นส่วนใหญ่

สำหรับครู-อาจารย์ผู้ปฏิบัติงานวิชาการส่วนใหญ่มีวุฒิปริญญาตรีมีอายุระหว่าง 21 - 30 ปี มีระยะเวลาปฏิบัติงานสอนน้อยกว่า 6 ปี ซึ่งนับว่าเป็นผู้ปฏิบัติงานวิชาที่เพิ่งเข้ารับราชการ ซึ่งพอจะเป็นพลังสำคัญทางด้านกำลังกายและกำลังความคิดในการปฏิบัติงานในโรงเรียนได้ไม่น้อย

จากสถานภาพของผู้บริหารงานวิชาการ และครู-อาจารย์ผู้ปฏิบัติงานวิชาการย่อมแสดงให้เห็นว่า บุคคลากรในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในภาคกลางยกเว้นกรุงเทพมหานคร ประกอบไปด้วยบุคคลซึ่งอยู่ในวัยและวุฒิที่เหมาะสม น่าจะเป็นกำลังที่มีความสามารถในการทำงาน หากได้รับการสนับสนุนและเอาใจใส่จากผู้บริหารชั้นสูง จะทำให้งานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษามีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. จากการศึกษาเรื่องส่วนการบริหารงาน พบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่มีผู้ช่วย 3 ฝ่าย คือ ฝ่ายธุรการ ฝ่ายวิชาการ และฝ่ายปกครอง สำหรับโรงเรียนที่มีผู้ช่วยผู้บริหาร 1 คน ส่วนใหญ่จะเป็นผู้ช่วยผู้บริหารทั่วไป มิได้ระบุเป็นฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด โดยเฉพาะ หรือถ้าระบุก็เป็นฝ่ายธุรการ และโรงเรียนที่มีตำแหน่งผู้ช่วยผู้บริหาร 2 คน ส่วนใหญ่จะเป็นผู้ช่วยฝ่ายธุรการ และฝ่ายวิชาการ ส่วนตำแหน่งผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายบริการหรือกิจกรรมนักเรียน ปรากฏว่ายังมีการแต่งตั้งน้อย จากผลของการวิจัยในข้อนี้ จะเห็นว่า โรงเรียนส่วนใหญ่เห็นความสำคัญของงานธุรการ เป็นอันดับแรก รองลงมา คืองานฝ่ายวิชาการ และงานปกครอง เพราะโรงเรียนส่วนใหญ่จะตั้งผู้ช่วยฝ่ายธุรการก่อน ซึ่งนับว่าเป็นการขัดกับหลักทฤษฎีโดยสิ้นเชิง เพราะว่าในการจัดการศึกษาโรงเรียนนั้น งานหลักของโรงเรียนคือ การเรียนการสอนหรืองานวิชาการนั่นเอง อาจจะเป็นด้วยสาเหตุนี้เอง จึงทำให้การศึกษาในโรงเรียนของประเทศไทยไม่ก้าวหน้าไปเท่าที่ควร เพราะผู้บริหารส่วนใหญ่ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ยังมองเห็น

งานด้านธุรการสำคัญกว่างานวิชาการ ทั้ง ๆ ที่งานด้านธุรการนั้น เป็นงานที่คอย เสริมหรือสนับสนุนงานด้านวิชาการ ซึ่งเป็นงานหลักของโรงเรียนเท่านั้น ดังนั้น ในการบริหารงานโรงเรียนมัธยมศึกษาานั้น งานด้านวิชาการถือว่าเป็นหัวใจของงาน ส่วนงานด้านอื่น ๆ นั้นเป็นเพียงสิ่งที่จะช่วยเสริมหรือสนับสนุนงานวิชาการให้สมบูรณ์ขึ้น

3. เรื่องโครงสร้างการบริหารงานวิชาการ พบว่าโรงเรียนเปิดสอนครบ ทั้ง 6 สาขาวิชา คือวิชาภาษาไทย ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา สุขศึกษา ศิลปะศึกษา และศิลปปฏิบัติ ซึ่งนับว่าเป็นไปตามที่หลักสูตรกำหนด เอาไว้

4. เรื่องการมอบหมายงานวิชาการให้ผู้อื่นปฏิบัติแทน เมื่อตนเองไม่สามารถปฏิบัติได้นั้น พบว่าผู้บริหารส่วนใหญ่มอบให้ครูช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการส่วนใหญ่มอบให้หัวหน้าหมวดวิชา และหัวหน้าหมวดวิชาส่วนใหญ่จะมอบให้ครูที่ใจกว้างใจปฏิบัติแทน ซึ่งนับว่าเป็นการมอบหมายงานที่เหมาะสม นับว่าโรงเรียนส่วนใหญ่ได้ปฏิบัติกันไปในทางที่สมควรแล้ว ผู้วิจัยจึงเห็นว่าไม่มีปัญหาอะไร

5. เรื่อง กรรมการฝ่ายวิชาการของโรงเรียน ปรากฏว่ากรรมการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนส่วนใหญ่ ประกอบด้วยหัวหน้าหน่วยแนะแนวบรรณารักษ์ ผู้ประสานงานฝ่ายวิชาการ ผู้ประสานงานการวัดผลและผู้ประสานงานกิจกรรมพิเศษตามลำดับ ส่วนตำแหน่งอื่น ๆ นั้นมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการน้อยมาก และมีผู้บริหารงานวิชาการอีกร้อยละ 28.17 ระบุว่าโรงเรียนยังไม่พร้อมจะแต่งตั้ง ส่วนที่ระบุว่ากรรมการฝ่ายวิชาการของโรงเรียนที่ปฏิบัติอยู่นั้นประกอบด้วยหัวหน้าหมวดวิชาที่มีเพียงร้อยละ 3.52 เท่านั้น ซึ่งข้อนี้ผู้วิจัยเห็นว่าโรงเรียนส่วนใหญ่มีกรรมการฝ่ายวิชาการ ซึ่งนับว่าเป็นการดีในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน เป็นการช่วยให้ผู้บริหารของโรงเรียนสามารถบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้การเรียนการสอนในโรงเรียนประสบผลดีขึ้น

6. ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ และการปฏิบัติงานวิชาการพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ปฏิบัติงานวิชาการน้อยกว่าค่าน งานที่ปฏิบัติน้อยกว่าค่านอื่น ๆ เป็นอันดับแรก ๆ ได้แก่ การวัดผลและประเมินผลการศึกษา การนิเทศการศึกษา การวางแผนปรับปรุงงานวิชาการ การใช้ทรัพยากรและแหล่งวิชาในห้องเรียน และรองลงมาได้แก่ หลักสูตรและเอกสารการใช้หลักสูตร วัสดุอุปกรณ์การสอนและห้องสมุด การแนะแนวกระบวนการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียน การกำหนดให้ครู-อาจารย์ปฏิบัติงานวิชาการ ตารางสอนและวิธีสอน กิจกรรมนักเรียน ซึ่งมีการปฏิบัติกันน้อยตามลำดับ

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ปรากฏว่า งานด้านการวัดผลและการประเมินผลการศึกษา ซึ่งเป็นงานหลักที่มีความสำคัญต่อการเรียนการสอนเป็นอย่างมากในอันที่จะทราบถึงสัมฤทธิ์ผลของผู้เรียนและผู้สอน ซึ่งจะนำไปใช้ในการวางแผนปรับปรุงงานวิชาการของโรงเรียนได้ แต่โรงเรียนต่าง ๆ ยังปฏิบัติในเรื่องนี้น้อยกว่างานค่านอื่น ๆ จึงเป็นสิ่งที่น่าวิตกต่อประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา เหตุผลที่โรงเรียนต่าง ๆ ยังปฏิบัติงานค่านนั้นน้อยนั้น น่าจะเป็นเพราะผู้บริหารงานวิชาการ ยังขาดความรู้ และความเข้าใจของงานค่านวัดผลและประเมินผลการศึกษา จึงทำให้เห็นความสำคัญของการวัดผลและประเมินผลน้อยไป ผู้บริหารระดับสูงน่าจะได้มีการกระตุ้น และส่งเสริมความรู้ เพื่อให้โรงเรียนต่าง ๆ จะได้เห็นความสำคัญ และปฏิบัติในเรื่องนี้ให้มากขึ้น เช่นการจัดให้มีการประชุมเรื่องการวัดผล การวิเคราะห์ผลการสอบหรือการประเมินผลงานวิชาการในรอบปี เป็นต้น

งานนิเทศการศึกษาในโรงเรียน นับว่าเป็นงานที่สำคัญอย่างหนึ่งของงานวิชาการ น่าที่โรงเรียนต่าง ๆ ได้เอาใจใส่และปฏิบัติกันอย่างจริงจัง แต่จากผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่าโรงเรียนต่าง ๆ ยังปฏิบัติงานค่านนิเทศศึกษาน้อย ทั้งนี้ น่าจะเป็นเพราะว่าผู้บริหารขาดความเข้าใจและความรู้ในค่านนี้ จึงทำให้เห็นความสำคัญน้อยไป หรืออาจจะขาดความมั่นใจในการปฏิบัติงานค่านนี้ เพราะการนิเทศการศึกษา นั้น ถ้าผู้บริหารขาดความเข้าใจ ก็จะทำให้งานค่านนี้ไม่ประสบความสำเร็จ เพราะ

ครู-อาจารย์ปฏิบัติงานสอนส่วนใหญ่ก็มีความรู้ที่อยู่ในระดับเดียวกับผู้บริหาร อันอาจจะทำให้ขาดความเชื่อถือได้ จึงควรรหาทางแก้ไขปัญหานี้โดยการเพิ่มเติมความรู้กันนี้ให้แก่ผู้บริหาร อาจจะเป็นการอบรมระยะสั้นหรือระยะยาว หรือการให้การศึกษาต่อ

การวางแผนปรับปรุงงานวิชาการในโรงเรียน นับว่าเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในการบริหารวิชาการของโรงเรียน ซึ่งเป็นหน้าที่ ๆ โรงเรียนทุกโรงเรียนควรได้ปฏิบัติ เพราะเป็นงานโดยตรงของผู้บริหาร ซึ่งทำได้โดยอิสระตามความต้องการ การวางแผนงานเป็นงานรวบยอดของงานอื่น ๆ ทั้งหมด แต่ที่มิได้มีการปฏิบัติกันน้อยอาจจะเป็นเพราะว่างานอื่น ๆ อาจมีปัญหาในค้ำปฏิบัติงานค้ำวางแผนจึงทำไม่ได้ หรือไม่ก็ผู้บริหารขาดความรู้อย่างเข้าใจ เกี่ยวกับการวางแผนงาน งานทุกชนิดต้องมีการวางแผนงาน และต้องปรับปรุงงานอยู่เสมอ งานนั้นจึงจะดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ งานค้ำวิชาการในโรงเรียนก็เช่นกัน ต้องมีการวางแผนงานล่วงหน้าและต้องคอยปรับปรุงอยู่เสมอ ดังนั้นผู้บริหารชั้นสูงควรให้ความช่วยเหลือผู้บริหารโรงเรียนในค้ำนี้โดยอบรมให้ความรู้ในเรื่องการวางแผน

การใช้ทรัพยากรและแหล่งวิชาการในท้องถิ่น นับว่าเป็นสิ่งสำคัญมากเช่นกัน เพราะเป็นสิ่งที่ช่วยให้การเรียนการสอนในโรงเรียนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และเป็นการประหยัด นอกจากนี้ยังทำให้โรงเรียนเป็นของชุมชนอย่างแท้จริง แต่ที่โรงเรียนต่าง ๆ ยังปฏิบัติกันน้อย ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่าแหล่งวิชาในท้องถิ่นนั้นมีน้อยหรือไม่มีเลย แต่อย่างไรก็ตามผู้บริหารควรจะต้องแสวงหา เพราะการพานักเรียนไปหาความรู้จากแหล่งวิชาการโดยตรงนั้น นับว่าเป็นประโยชน์ต่อนักเรียนมาก เช่น การไปเยี่ยมชมหาความรู้จากโรงงานอุตสาหกรรมหรืองานอาชีพอื่น ๆ ทำให้นักเรียนได้ความรู้โดยตรง และสร้างทัศนคติที่ดีให้กับนักเรียน ซึ่งเป็นเยาวชนของท้องถิ่นนั้น ดังนั้นผู้บริหารที่ฉลาดควรมองเห็นความสำคัญในเรื่องนี้ และควรปฏิบัติได้ควาย

หลักสูตร และ เอกสาร การใช้หลักสูตร เป็นสิ่งสำคัญต่อการเรียนการสอนใน

โรงเรียนมาก เพราะหลักสูตร เป็นสิ่งที่กำหนดหรือบอกให้ครูใคร่รู่ว่าจะต้องสอนให้นักเรียนใคร่รู้เนื้อหาวิชาอะไรบ้าง ส่วนเอกสารการใช้การใช้หลักสูตรนั้น เป็นสิ่งช่วยประกอบให้การใช้หลักสูตร เป็นไปโดยตลอด และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จากการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนไม่ค่อยได้อ่านหลักสูตรที่กระทรวงศึกษาฯ กำหนดไว้ อาจเป็นเพราะว่าผู้สอนคงจะยึดตำราเรียน หรือแบบเรียนเป็นหลัก เลยทำให้ครูผู้สอนไม่เห็นความสำคัญของหลักสูตร และไม่เข้าใจการใช้หลักสูตร จึงอาจเป็นเหตุให้ครูจัดทำโครงการสอน และบันทึกการสอนน้อยทำให้งานสอนขาดการวางแผนงานล่วงหน้า ผู้วิจัยเห็นว่าการให้ครูผู้สอนได้เข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร ตลอดจนการเห็นความสำคัญของการทำโครงการสอนและบันทึกการสอนนับว่าเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้บริหารควรได้กระตุ้น หรือสนับสนุนให้ครูได้ปฏิบัติให้มากกว่าที่เป็นอยู่

วัสดุอุปกรณ์การสอนและห้องสมุด เป็นสิ่งสำคัญเช่นกัน เพราะเป็นเครื่องช่วยในการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จากการวิจัยพบว่าโรงเรียนต่าง ๆ ยังขาดวัสดุและอุปกรณ์การสอนอยู่มาก ตลอดจนหนังสือที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนก็ยังขาดแคลน ทั้งนี้เพราะขาดการสนับสนุนจากงบประมาณ นำที่ผู้บริหารชั้นสูงควรได้คำนึงในเรื่องนี้ โดยจัดงบประมาณให้เป็นพิเศษในค่านี เพราะจะทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เป็นการกระตุ้นให้ครูรักการสอนยิ่งขึ้น และจะมีการเตรียมตัวสำหรับการสอนมากขึ้น ทั้งนี้เพราะว่ามีเครื่องมือเครื่องใช้สะดวกและครบครัน

การแนะแนว เป็นงานที่มีความสำคัญที่จะช่วยให้นักเรียนได้เลือกวิธีการดำเนินชีวิตของตนได้ถูกต้องตามความถนัดและความเหมาะสม เพื่อที่จะได้ออกไปดำรงชีวิตของตนได้ถูกต้องตามความถนัดและความเหมาะสม เพื่อที่จะได้ออกไปดำรงชีวิตได้อย่างสมบูรณ์ แต่จากการวิจัยพบว่าอาจารย์ในโรงเรียนต่าง ๆ ยังไม่เข้าใจถึงการช่วยเหลือให้นักเรียนให้รู้จักวางแผนการเรียนได้ด้วยตนเอง ซึ่งนับว่าเป็นข้อบกพร่องอย่างยิ่ง ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนควรได้แนะนำหรือกระตุ้นให้

ครู-อาจารย์ได้ทราบถึงความสำคัญในเรื่องนี้ ครู-อาจารย์ควรเอาใจใส่ดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิดและคอยช่วยเหลือแนะนำเมื่อเด็กมีปัญหา ไม่ว่าจะเป็นด้านการเรียน หรือด้านส่วนตัว ครูต้องคอยกระตุ้นให้นักเรียนรู้จักแก้ปัญหาด้วยตนเองให้มากขึ้น เรื่องนี้ผู้บริหารโรงเรียนต้องเอาใจใส่ อีกข้อหนึ่งที่ค้นพบจากการวิจัยครั้งนี้ คือ โรงเรียนต่าง ๆ ยังจัดให้มีหน่วยแนะแนวน้อยไป ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะขาดบุคลากรที่เข้าใจการแนะแนวในโรงเรียนก็เป็นได้ หรือผู้บริหารไม่กระตือรือร้นที่จะจัดให้มี อาจมองไม่เห็นความสำคัญของการแนะแนว ซึ่งความจริงการแนะแนวมีส่วนสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนตามแนวหลักสูตรใหม่ในปัจจุบันนี้มาก ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาควรได้ตระหนักถึงความสำคัญของการแนะแนวในโรงเรียนนี้ให้มากกว่าที่เป็นอยู่ จะทำให้การจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

เรื่องกระบวนการบริหารงานวิชาการ นับว่าเป็นหัวใจในการปฏิบัติงานด้านวิชาการ ในการวิจัยพบว่า กระบวนการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนต่าง ๆ ยังขาดประสิทธิภาพอยู่มาก เรื่องที่สำคัญที่ควรได้ตระหนักเป็นอย่างมากก็คือ ความคล่องตัวในการประสานงานวิชาการ การขาดการรายงานความก้าวหน้าทางวิชาการให้ครูทราบ ตลอดจนความคล่องตัวในการจัดห้องวิชาการให้เป็นศูนย์การปฏิบัติการด้านวิชาการ ซึ่งถือว่าเป็นข้อบกพร่องของผู้บริหาร ซึ่งผู้บริหารชั้นสูงขึ้นไปควรได้มีการกระตุ้น หรือให้ความรู้แก่ผู้บริหารเหล่านั้น เพราะการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนจะสำเร็จแค่ไหนขึ้นอยู่กับความรู้ความสามารถของผู้บริหาร และความร่วมมือร่วมใจของครูร่วมงาน

การกำหนดให้ครู-อาจารย์ปฏิบัติงานวิชาการ ข้อนี้เป็นสิ่งสำคัญยิ่ง เพราะว่าการทำงานทุกชนิดจะประสบผลสำเร็จแค่ไหน ขึ้นอยู่กับ การกำหนดงานให้แก่ผู้ปฏิบัติงาน การจัดการศึกษาในโรงเรียนก็เช่นกัน การกำหนดและมอบหมายหน้าที่ให้แก่ครู-อาจารย์ปฏิบัติเป็นเรื่องสำคัญ เพราะจะทำให้ครู-อาจารย์

ไ้ท่รุมถึงงานที่จะทำ ทำให้ครู-อาจารย์ทำงานอย่างมีจุดมุ่งหมาย ทำให้เกิด
 ความพร้อมเพรียงในการทำงาน และทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพ แต่จากการ
 วิจัยพบว่า การกำหนดงานให้ครู-อาจารย์ปฏิบัติ เกี่ยวกับการจัดชม เสริมให้แก่
 นักเรียนที่อ่อนหรือเรียนช้า ยังมีน้อยอยู่ ทั้งนี้ก็จะเป็นเพราะครูยังมีปัญหาเรื่อง
 เศรษฐกิจ ครูอาจจำเป็นต้องหารายได้จากอื่นด้วย จึงทำให้ขาดการเสียสละเวลา
 ให้เด็กในการสอนซ่อมเสริม จึงไม่อุทิศเวลาเพื่อเด็ก ผู้บริหารน่าจะหาทางแก้ไข
 ปัญหานี้ โดยชี้ให้ครูได้เห็นถึงความจำเป็นที่ครูจะต้องอุทิศเวลาให้เด็กบ้าง และ
 หาทางส่งเสริมให้ครูได้มีภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจ เช่น การ
 ของบประมาณเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย เป็นต้น

ตารางสอนและวิธีสอน เป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการเรียนการสอนมาก
 การจัดทำตารางสอนที่เหมาะสมย่อมส่งเสริมการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี ส่วนวิธี
 การสอน เป็นสิ่งที่ช่วยให้นักครูใ้ครูเทคนิคที่จะประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับการสอนในแ
 ละวิชา จากผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่าเรื่องนี้มีปัญหาน้อยกว่าเรื่องอื่น ๆ ทุกคน
 สำหรับปัญหาที่พบในเรื่องนี้ได้แก่เรื่องเกี่ยวกับครูในแต่ละหมวดวิชายังมีการนำเอา
 ปัญหาการเรียนการสอนมารวมอภิปรายหรือปรึกษาหารือน้อยไป ซึ่งเรื่องนี้ผู้บริหาร
 ควรได้กระตุ้นเตือนหัวหน้าหมวดวิชา เกี่ยวกับความร่วมมือกันในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับ
 การเรียนการสอน ควรจะได้มีการอภิปรายกันในหมวดวิชา จะทำให้ครูทุกคนเข้าใจ
 ปัญหาเหมือนกัน และช่วยกันแก้ปัญหาค่าง ๆ ได้ นับว่าเป็นสิ่งที่ควรได้ปฏิบัติอย่างยิ่ง
 อีกปัญหาหนึ่งที่พบจากการวิจัยครั้งนี้ คือการให้ครูร่วมจัดทำตารางสอนของโรงเรียนนอ
 ไป ทั้งนี้ก็จะเป็นเพราะผู้บริหารไม่มีความสามารถในการใช้คนหลายคนหลายฝ่าย
 ร่วมกันจัดทำตารางสอนของโรงเรียน เพราะถ้าผู้บริหารไม่มีความสามารถแล้ว ย่อมทำได้
 ยาก แต่ตามทฤษฎีแล้วการจัดตารางสอนของโรงเรียนควรจัดโดยคณะกรรมการ ซึ่ง
 ประกอบด้วยบุคลากรจากหมวดวิชาต่าง ๆ เพื่อจะได้จัดได้อย่างเหมาะสม ซึ่งเรื่องนี้
 ผู้บริหารควรได้ศึกษาและนำมาปฏิบัติได้จะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนมาก ทำ
 ให้ครูรู้สึกว่าคุณได้มีส่วนในการจัดการเรียนการสอนด้วย

เรื่องกิจกรรมนักเรียน เป็นสิ่งหนึ่งที่ช่วยสร้างความรู้ ความเข้าใจ และพัฒนา
 นักเรียนในชั้นต่าง ๆ เป็นการเสริมความรู้จากที่เรียนมา จากห้องเรียน
 ชาติโยนักเรียนใดทำงานร่วมกัน เป็นการสร้างเสริมความรู้กับฝึกหัดของนักเรียน
 ต่อ โรงเรียนหรือสังคมที่ตนอาศัยอยู่ จากการศึกษาพบว่า สิ่งที่โรงเรียนต่าง ๆ
 ปฏิบัติกันน้อย ก็คือการจัดทำหนังสือหรือจุดสารสำหรับนักเรียน ปัญหาข้อนี้ อาจจะเป็น
 เพราะขาดงบประมาณ และอุปกรณ์การพิมพ์เอกสาร จึงเป็นอุปสรรคต่อการผลิตของ
 โรงเรียน และเนื่องจากครูส่วนใหญ่ต้องรับภาระการสอนมาก อาจทำให้ไม่มีเวลา
 พอดีที่จะทุ่มเทในงานด้านนี้ได้อย่างเต็มที่

7. วิธีสอนที่ใ้ช้กันอยู่ในโรงเรียนต่าง ๆ ปรากฏว่าวิธีที่ปฏิบัติกันมากที่สุด
 คือวิธีสอนแบบบรรยาย ทั้งนี้เพราะวิธีสอนแบบบรรยาย เป็นวิธีสอนที่ใ้ช้ใ้กับทุกวิชา
 รองลงมาคือกฎปฏิบัติในห้องทดลอง ซึ่งส่วนมากใ้ช้กับวิชาวิทยาศาสตร์ วิธีการฝึก
 ปฏิบัติใ้ช้กับวิชาที่เกี่ยวกับกฎปฏิบัติ การแบ่งกลุ่มคนควา การฝึกทักษะและการสาธิต
 ก็ใ้ช้ใ้กับหลายวิชา ส่วนวิธีอื่น ๆ นั้นยังใ้ช้กันไม่มาก เรื่องวิธีการสอนนี้ ครู-อาจารย์
 ในโรงเรียนต่างมีอิสระที่จะเลือกสอนวิธีใดก็ได้ใ้ตามความเหมาะสมของแต่ละวิธี จึง
 ไม่มีปัญหาที่จะอภิปราย

8. ห้องปฏิบัติการทางวิชาการในโรงเรียน จากการศึกษาครั้งนี้พบว่า
 ห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ใ้มากที่สุด ตามมาหลั้ที่สุดคือปัจจุบัน การเรียนวิทยาศาสตร์
 จำเป็นต้องใ้มีการใ้ช้ของปฏิบัติสำหรับการศึกษาทดลองต่าง ๆ สำหรับห้องใ้ช้รองลงมา คือ
 เรือนเพาะชำ โรงฝึกงาน ห้องศิลปศึกษาและแปลงสาธิตการเกษตร ส่วนห้องปฏิบัติ
 การอื่น ๆ โรงเรียนใ้ช้กันน้อย โดยเฉพาะโรงพลศึกษาที่ยังมีใ้ช้กันน้อย อาจจะเป็น
 จากสาเหตุใ้ในการสร้างโรงพลศึกษานั้นต้องใ้ใช้งบประมาณสูง บางโรงเรียนจึงต้องใ้
 ฝึกพลศึกษากลางแจ้ง ส่วนห้องปฏิบัติการทางภาษาก็เช่นเดียวกันต้องลงทุนสูง เมื่อ
 เทียบกับความจำเป็นที่จะต้องใช้ อาจไม่คุ้มกัน โรงเรียนส่วนใหญ่จึงยังไม่มีห้องปฏิบัติ
 การทางภาษา

9. วิธีการวัดผลและประเมินผลในโรงเรียน ... ปรากฏว่าวิธีที่โรงเรียนต่าง ๆ นิยมใช้มากที่สุดคือการสอบข้อเขียน รองลงมาคือการตรวจผลงานแล้ว เก็บคะแนนไว้พิจารณา ทั้งนี้เพราะวิธีดังกล่าว ใช้ได้เหมาะสมกับทุกวิชา สำหรับการสอบภาคปฏิบัติก็มีใช้กันมากเช่นกัน เพราะมีหลายวิชาที่จำเป็นต้องสอบโดยวิธีนี้ด้วย ส่วนการสอบปากเปล่าและการสังเกต ก็ยังมีใช้ในวิธีการวัดผลเหมือนกันแต่ไม่มากนัก

10. วิธีออกข้อสอบในโรงเรียน จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้พบว่าโรงเรียนต่าง ๆ นิยมใช้วิธีให้อาจารย์ออกข้อสอบเอง ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะถือว่าผู้สอนควรจะเป็นผู้วัดผลเอง เพื่อจะได้นำผลจากกรวัดมาแก้ไขปรับปรุงการเรียนการสอนของตนเองต่อไป และผู้สอนย่อมเข้าใจเนื้อหาที่สอนดีกว่า รู้จักเด็กที่สอนดีกว่า ส่วนวิชาใดที่มีการสอนกันหลายคนก็ควร จะร่วมกันออกข้อสอบร่วมกัน เพื่อความรอบคอบและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สำหรับการให้ข้อสอบของ เขตการศึกษา นั้นถึงแม้จะมีผู้ควบคุมจำนวนน้อย แต่ก็ถือว่ายังมีการปฏิบัติจริง และนับว่าการให้ข้อสอบของ เขตการศึกษา หรือข้อสอบของกลุ่ม จะทำให้การศึกษาของโรงเรียนต่าง ๆ อยู่ในมาตรฐานเดียวกัน ซึ่งนับว่าตรงตามนโยบายของกรมสามัญศึกษา

ขอเสนอแนะ

เนื่องจากการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา เป็นการศึกษาที่ผลิตกำลังคนระดับกลาง เพื่อเป็นการเตรียมคน เหล่านั้นให้ เป็นกำลังสำคัญของชาติต่อไปในอนาคต ดังนั้นการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาจึงถือว่าเป็นการศึกษาที่มีความสำคัญต่ออนาคตของชาติเป็นอย่างมาก โรงเรียนมัธยมศึกษาเป็นแหล่งผลิตกำลังคนที่สำคัญ ความสำเร็จของการเรียนการสอนในโรงเรียนมัศึกษาย่อมขึ้นอยู่กับคุณภาพและประสิทธิภาพของการบริหารงานวิชาการและการปฏิบัติงานวิชาการของครู เป็นสำคัญ แต่จากผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ปรากฏว่างานวิชาการซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษาในระดับนี้ โรงเรียนต่าง ๆ ยังปฏิบัติกันน้อยไปแทบทุกด้าน จึงเป็นเรื่องที่น่าวิตกต่อผลการศึกษาในระดับนี้เป็นอย่างยิ่ง และเพื่อให้การจัดการศึกษาในระดับนี้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ผู้วิจัยใครขอเสนอแนะดังนี้

1. ในการจัดการศึกษานั้นต้องถือว่าผู้ที่ปฏิบัติคือโรงเรียน ดังนั้นคุณภาพของโรงเรียนจะดีแค่ไหนอยู่ที่ผู้บริหารโรงเรียนนั้น ๆ ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนต้องมีความเข้าใจในระบบบริหารโรงเรียนเป็นอย่างดี และต้องเข้าใจเสมอว่า งานหลักของโรงเรียนคืองานวิชาการ ส่วนงานธุรการ หรือ งานปกครอง เป็นส่วนประกอบหรือส่วนที่ส่งเสริมให้งานวิชาการมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นเท่านั้น ดังนั้นผู้บริหารต้องมีความเข้าใจใหญ่ๆ ของงานวิชาการนั้นคือ หัวใจของโรงเรียน เพราะคุณภาพของโรงเรียนคือการให้การศึกษาที่ดีแก่เด็ก ผู้บริหารโรงเรียนควรได้รับความรู้และความเข้าใจในหลักการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน โดยการเข้ารับการอบรม เช่น การอบรมผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา หรือศึกษาเพิ่มเติมโดยการเข้าฟังการบรรยายในมหาวิทยาลัย เป็นต้น

2. ผู้บริหารชั้นสูงระดับ กรม กอง และ กระทรวง ควรให้การเอาใจใส่ต่อการจัดการศึกษาในโรงเรียนให้มาก เพราะถือว่าการศึกษาจะสำเร็จหรือไม่ขึ้นอยู่กับจัดการศึกษาในโรงเรียนหรือหน่วยปฏิบัติการ ดังนั้นผู้บริหารสูงสุดควรให้การสนับสนุนการจัดการศึกษาในโรงเรียนอย่างเต็มที่ นับตั้งแต่การจัดสรรงบประมาณ การบรรจุแต่งตั้งบุคลากรที่มีคุณภาพและเหมาะสมให้มากที่สุด ตลอดจนการพิจารณาความดีความชอบ ให้มีความสมคูลย์และเป็นธรรมทั่วกัน เพื่อเป็นกำลังใจในการปฏิบัติงานในโรงเรียน และควรยกเลิกระเบียบการเงินบางอย่างที่ล้าสมัยหรือไม่คล่องตัว ซึ่งจะทำให้ผู้บริหารโรงเรียนได้มีความคล่องตัวในการบริหารงานโรงเรียน และควรได้ส่งเสริมด้านความรู้ด้านการบริหารโรงเรียนอยู่อย่างสม่ำเสมอแก่ผู้บริหารโรงเรียน

3. สำหรับงานด้านวิชาการซึ่งมีความสำคัญมาก แต่จากการวิจัยครั้งนี้พบว่าโรงเรียนต่าง ๆ มีการปฏิบัติกันน้อย จึงควรต้องรีบแก้ไข เป็นลำดับดังต่อไปนี้

3.1 การวัดผลและการประเมินผลที่โรงเรียนต่าง ๆ ควรจะได้มีการปฏิบัติให้มากขึ้นก็คือ การประชุม เรื่องการวัดผลและการประเมินผลในโรงเรียน การนำผลการสอบแต่ละวิชาและแต่ละชั้นมาวิเคราะห์ เพื่อปรับปรุงการสอน และการประเมินผลการทำงานด้านวิชาการในรอบปี

3.2 การนิเทศการศึกษาในโรงเรียน สิ่งที่ควรได้ปรับปรุงและปฏิบัติใหม่มากขึ้น คือ การพาครูในโรงเรียนไปเยี่ยม เยียนดูการสอนของครูในสถาบันอื่นที่สอนในระดับเดียวกัน พร้อมทั้งการให้ความรู้เกี่ยวกับกรณีศึกษาในโรงเรียนแก่ผู้บริหารและครู-อาจารย์อยู่อย่างสม่ำเสมอ เช่น การให้การอบรม หรือให้การศึกษาเพิ่มเติม

3.3 คำนการวางแผนปรับปรุงงานวิชาการ ที่ควรปฏิบัติใหม่มากขึ้น คือ การคัดเลือกหน่วยศึกษานิเทศก์ หรือผู้เชี่ยวชาญภายนอกมาแนะนำความรู้ใหม่ ๆ ทางงานวิชาการให้แก่ครู-อาจารย์ในโรงเรียน การนำผลการประเมินทางวิชาการมาเสนอในที่ประชุม การประชุมวางแผนงานวิชาการก่อนเปิดภาคเรียน ตลอดจนการแจ้งแผนงานล่วงหน้าให้ครูได้รับทราบเกี่ยวกับกรณีศึกษาต่าง ๆ งานวิชาการของโรงเรียน

3.4 การใช้ทรัพยากรแหล่งวิชาการในท้องถิ่น สิ่งที่โรงเรียนควรปฏิบัติใหม่มากขึ้นคือ การผลิตวัสดุอุปกรณ์การสอนโดยวัสดุท้องถิ่น และควรมีการใช้วิทยากร หรือ ผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่น เช่น ผู้ปกครองนักเรียน หรือ เจ้าหน้าที่ในท้องถิ่น หรือพระสงฆ์มาให้ความรู้เพิ่มเติมแก่นักเรียน

3.5 งานด้านหลักสูตรและเอกสารการไรหลักสูตร สิ่งที่โรงเรียนควรปฏิบัติใหม่มากขึ้นได้แก่ การผลิตเอกสารประกอบการไรหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น การจัดการอบรมครูให้เข้าใจเรื่องหลักสูตร ตลอดจนการให้ครูได้ทำโครงการสอนและบันทึกการสอน

3.6 งานวัสดุอุปกรณ์การสอนและห้องสมุด สิ่งที่โรงเรียนควรปฏิบัติใหม่มากขึ้นได้แก่ การจัดห้องเรียนให้เพียงพอและเหมาะสม โดยเฉพาะห้องที่สอนวิชาเฉพาะควรมีให้ครบครัน ห้องเก็บอุปกรณ์การสอน ตลอดจนงบประมาณงานวัสดุอุปกรณ์การสอนในโรงเรียน

3.7 การแนะแนวในโรงเรียน สิ่งที่โรงเรียนควรปฏิบัติให้มากขึ้นได้แก่ การจัดอบรมครูให้เข้าใจถึงการพัฒนาการของเด็ก การจัดบริการแนะแนวในโรงเรียน ตลอดจนการจัดปฐมนิเทศน์นักเรียนหรือแนะแนวนักเรียนที่เรียนจบชั้นประโยคของโรงเรียน เพื่อการดำรงชีวิตในอนาคต

3.8 ด้านการบริหารงานวิชาการ สิ่งที่โรงเรียนควรปฏิบัติให้มากขึ้นได้แก่ การจัดห้องวิชาการให้เป็นศูนย์การปฏิบัติการงานวิชาการ เพื่อความคล่องตัวในด้านการปฏิบัติ การประสานงานด้านวิชาการ และการรายงานความก้าวหน้าทางวิชาการให้ครูได้รับทราบ

3.9 ด้านการกำหนดวิทยุ-อาจารย์ปฏิบัติงานวิชาการ โรงเรียนควรกำหนดวิทยุ-อาจารย์ ใ้สอนตามความถนัด และควรจัดให้มีการสอนซ่อมเสริมให้กับนักเรียนที่เรียนช้าหรือเรียนอ่อน ควรมีการกระตุ้นวิทยุ-อาจารย์ใ้สำนึกถึงการอุทิศตน และทำงานกษยอุทิศตน และจิตส่วสติกการของครูใ้มีความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน

3.10 เรื่องการสอนและวิธีสอน สิ่งที่ควรปฏิบัติคือ การที่ผู้บริหารใ้จัดระดับใ้หัวหน้าหมวดวิชา และครู-อาจารย์ในหมวดวิชาเดียวกัน ใ้ได้นำปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนมาร่วมอภิปรายปรึกษาหารือกัน เพื่อจะใ้ร่วมกันแก้ปัญหาาร่วมกัน เพื่อการปรับปรุงการเรียนการสอน ตลอดจนเป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน

3.11 ด้านกิจกรรมนักเรียน สิ่งที่โรงเรียนควรปฏิบัติใ้แก่การใ้โอกาสแก่นักเรียนใ้รวมในกิจกรรมเสริมหลักสูตร และควรจัดทำหนังสือจุลสารหรือวารสารสำหรับนักเรียน

ขอเสนอแนะเพื่อการวิจัยเพิ่มเติม

การวิจัยครั้งนี้ จากัดเฉพาะการบริหารงานวิชาการ โดยสอบถามจากผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวดวิชา และ ครู-อาจารย์ สำหรับการวิจัยในอนาคต ผู้วิจัยมีความเห็นว่า จะศึกษาถึงเรื่องอื่น ๆ

เพิ่มเติม เช่น เรื่องการบริหารงานธุรการ การบริหารงานฝ่ายปกครอง การบริหารงานฝ่ายบริการหรือกิจกรรมนักเรียน หรืองานด้านอื่น ๆ ให้ละเอียดเป็นด้าน ๆ ไป เพื่อจะได้นำผลมารวมกับการวิจัยครั้งนี้ ในการที่จะปรับปรุงโรงเรียนมัธยมศึกษาให้มีความเจริญยิ่ง ๆ ขึ้นไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย